

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

*Навчально-науковий інститут державного управління
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ, РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ І ГРОМАД В УКРАЇНІ

*Матеріали науково-практичної конференції
за міжнародною участю
4 травня 2023 р.*

Дніпро
НТУ «Дніпровська політехніка»
2023

УДК 352.07(477):005.591.6

*Рекомендовано до друку Вченою радою НТУ «Дніпровська політехніка»
(протокол № 6 від 31.05.2023 р.).*

Редакційна колегія:

д.і.н., проф. Бородін Є.І., д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А.,
д.держ.упр., проф. Маматова Т.В., к.держ.упр. Багрім О.А. (відп. секретар)

Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 4 травня 2023 р. / за заг. ред. І. А. Чикаренко; Т.В. Маматової. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. 260 с.

Уміщені матеріали доповідей учасників науково-практичної конференції «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» щодо опрацювання інноваційних управлінських підходів у практиці управління місцевим розвитком в умовах децентралізації, подано результати вивчення та узагальнення релевантного зарубіжного та вітчизняного досвіду і кращих практик.

Розраховано на фахівців публічного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

© НТУ «Дніпровська
політехніка», 2023

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЧИКАРЕНКО Ірина, МАМАТОВА Тетяна, ЧИКАРЕНКО Олексій	СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: НОВІ ВИКЛИКИ ТА ВИМОГИ	8
БАШТАННИК Віталій	ОСОБЛИВОСТІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В КОНТЕКСТІ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	12
БОРОДІН Євгеній	ЗАСТОСУВАННЯ СМАРТ-ПІДХОДІВ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК ЗАВДАННЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ	14
ПРОКОПЕНКО Леонід, ГОНЧАРУК Наталія	МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД У КОНТЕКСТІ ЇЇ АДАПТАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ	19
ХОЖИЛО Ірина	ПУБЛІЧНОУПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	23

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

БАГРІМ Ольга	ВПЛИВ МОТИВАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	25
БАГРІМ Ольга, РУСНАК Антон	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	28
БЄЛОВА Алла	СИСТЕМА СУДОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІЖНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У БОРОТБІ З ВІДМИВАННЯМ ГРОШЕЙ (ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ) В КОНТЕКСТІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ	31
БЛИК Володимир, МАРТИНЮК Володимир	МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	35
БОБРОВСЬКА Олена	РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ЯК СУКУПНІСТЬ СПОСОБІВ ІНТЕГРОВАНОГО ПРОЦЕСУ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В СТРАТЕГІЯХ І ПЛАНАХ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	38
БОНДАРЕНКО Дмитро	КОРПОРАТИВНО-КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	43

БОНДАРЕЦЬ Єлизавета	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ТА МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ЗІ СПОРТИВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ СПОРТОМ В УКРАЇНІ	48
БОРИСЕНКО Юрій, БОРИСЕНКО Владислав	РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗІЛЬЄНТНОСТІ (СТІЙКОСТІ) ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	50
ВЕЛЬГАН Олександр	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ОФІЦЕРА – ЛІДЕРА ОПЕРАТИВНОЇ ЛАНКИ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ	54
ВОЛОСЮК Марина	ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	56
ГАВРИЛЕНКО Костянтин	ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОУПРАВЛІНСЬКОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ І ПРАВОПОРЯДКУ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	59
ГЕРАСИК Дар'я	ПРІОРИТЕТНІ ЦІЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (В УМОВАХ ВІЙНИ)	62
ГЛАДКОВ Кирило	РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	64
ГУБЕНКО Валентина, ТОВКАЙЛО Андрій	ОСВІТНІ РЕФОРМИ – ШЛЯХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, ВІЙСЬКОВИЙ СТАН – ПЕРЕПОНИ ЧИ ПОСТУП ДО РІШУЧИХ ЗМІН	67
ГУДИМ Матвій, БАГРІМ Ольга	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	72
ДИННИК Ірина	УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	74
DROBAKHINA Tetiana	CREATIVE ECONOMY: EXPERT COMMUNITIES AS BUSINESS MODEL FOR LOCAL COMMUNITIES' REVITALIZATION AND DEVELOPMENT	76
ЄРЕМИЦЯ Олексій	МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ ЯК ЧИННИК РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ВІДКРИТОГО ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	80
КАЗАКОВ Геннадій, ЗАБОЛОТЕНКО Денис	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ В РОБОТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИМИ РЕГІОНАМИ: ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ	83
КАНДЗІОБА Сергій, ПЕРЕПЕЧКІН Сергій	МОЖЛИВОСТІ ЗАГАЛЬНОДОСТУПНИХ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО АРХІВУ	86

КВІТКА Сергій, ФУРГАЛЮ Денис	РОЛЬ ЦИФРОВОГО ГРОМАДЯНСТВА ДЛЯ СТІЙКОСТІ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАД В УКРАЇНІ	89
КОЗЮРА Ігор, ЦИМБАЛЮК Артем	НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ СУПРОВІД МІСЦЕВИХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ	92
КОНДРАТЬЄВА Інна	ТЕРИТОРІАЛЬНА СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ: АСПЕКТИ СПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	95
КОРОНВАРИ Петер, КУЙБІДА Василь, ШПЕКТОРЕНКО Ігор	СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	97
КОРСУН Віталій	ВПЛИВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	102
КОРЧОВИЙ Роман	СПЕЦІАЛЬНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ ТА ГОСПОДАРСЬКИЙ РЕЖИМ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ГІРСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ	105
КРАВЦОВ Олег, ЛІТАУ Денис	ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	109
КРАВЦОВА Тетяна, ЛАЩЕНКО Оксана, КРАВЦОВ Олег, ПАВЛЕНКО Людмила	ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	112
КРАСЮК Назар	ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТРАНСПОРТНО- ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	116
ЛЕСЬКІВ Тарас, СОКІЛ Олег	СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ЦИФРОВІ СУСПІЛЬНІ БЛАГА» І ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	120
МАГІЛЯС Юрій	НЕОКОРПОРАТИВІСТСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ВЗАСМОДІЇ ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ	123
МАКУРІНА Олександра	СТІЙКІСТЬ НАЦІОНАЛЬНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ	126
МАТВЕЄВА Ольга	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛІ СПІЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ	129
МЕГЕЙ Вікторія	ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	134
МЕДВЕДЄВ Ігор	КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ, ПЕРСПЕКТИВИ	138
МЕЛЬНИЧЕНКО Олександр, СЕМЄНЕНКО Світлана	ПОЛЕМІКА ЩОДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ЯКІСТЬ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ»	142
МЕРКОТУН Ганна	МОЖЛИВОСТІ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД І ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ РЕАЛІЗАЦІЇ «ПЛАНУ МАРШАЛЛА»	144
МИРГОРОДСЬКА Марія	КОМФОРТНЕ МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ФАКТОР РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ГРОМАД	148

МІТЛИЦЬКА Світлана, МАМАТОВА Тетяна	ВПЛИВ КРЕАТИВНИХ ПІДХОДІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ГРОМАДСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	151
МОІСЕЄВА Любов	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ МЕДИЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ ГРОМАД	155
ОВДІН Олександр	ДЕМОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ВІЙНИ	159
ОСТРЕНКО Сергій	СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК МАРКЕРИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД В УКРАЇНІ	162
ПАНАСЮК Вікторія	ОСОБЛИВОСТІ КЛАСТЕРНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	165
ПАТИКА Наталія	ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ ЗАЙНЯТОСТІ Й ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	168
ПОЛЬСЬКА Людмила	ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЕКСЕРТНИХ ОЦІНОК ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ	171
ПРУДИУС Олексій	РОЗВИТОК УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ: НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СЛУЖБУ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ	174
САВОСТЕНКО Тетяна	РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ У ВОЄННИЙ ЧАС	177
СВЕТЕНКО Дар'я	ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ MOODLE В АПАРАТІ БЕРДЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ТА ЇЇ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ	181
СЕРГЕЄВ Андрій	ЦІЛЬОВІ ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	184
СЕРГЕЄВ Сергій	УСУНЕННЯ РЕТРИКТОРІВ В РЕКРЕАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ГРОМАД ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	188
СЕРДЮК Ольга, ЖИТЧЕНКО Ірина	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	193
СОКОЛЬСЬКА Тетяна	СТАЛІЙ РОЗВИТОК ГРОМАД ЧЕРЕЗ СПІВПРАЦЮ З УНІВЕРСИТЕТАМИ	197
СОКОЛОВСЬКИЙ Сергій	КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ МЕДИЧНОЮ РЕАБІЛІТАЦІЄЮ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ, РОЗВИТКУ ТА РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ І ГРОМАД В УКРАЇНІ	200
СОРОКІНА Наталія, КУРИЛО Володимир	УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	203
ТЕССМАН Антон, ТАРАСЕНКО Тетяна	ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МУНІЦИПАЛЬНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ: ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ	206
ТОРЧИНЮК Вадим	РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗАСАД РЕФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК НАПРЯМ ПУБЛІЧНОУПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	209

ТРЕТЯК Ян	ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МОЛОДІ: ТЕОРЕТИЧНІ КОНТУРИ ПРОБЛЕМИ	212
ФРОЛОВА Ганна, ЧИКАРЕНКО Ірина	ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВОДОПОСТАЧАЛЬНОЮ ГАЛУЗЗЮ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ: АНТИКРИЗОВИЙ КОНТЕКСТ	215
ЧЕРЕДНИЧЕНКО Анастасія	МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	221
ЧЕРНИШ Василь	РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	223
ЧИКАРЕНКО Ірина, ГРУЗІН Роман	МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	226
ЧИКАРЕНКО Ірина, БОБРОННІКОВ Дмитро	ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ: ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	229
ЧОРНИЙ Олександр	ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	233
ШЕВЧЕНКО Лілія	КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОЦЕСАХ ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ГРОМАД	237
ШУМЛЯЄВА Ірина	РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ	241
ЩЕРБАКОВ Олександр	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ВІЙНИ	245
ЛОЗИНСЬКА Тамара	ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ПРОТЕЗНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	249
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ		252

Тамара ЛОЗИНСЬКА

*доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Полтавського державного аграрного університету*

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ПРОТЕЗНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Історія функціонування підприємств протезно-ортопедичної галузі на території сучасної України, частини якої в різні часи входили до складу різних держав, налічує понад 100 років. Наприклад, Полтавське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство, яке обслуговує потреби в протезуванні людей з інвалідністю Полтавської, Сумської і Кіровоградської областей, розвивало свою діяльність на базі створеної в 1920 р. протезної майстерні [1]. Слід наголосити, що до 1998 р. підприємства протезно-ортопедичної галузі перебували виключно в державній власності і лише Наказом Міністерства праці та соціальної політики України №88 від 26.05.1998р. «Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення населення України протезно-ортопедичними виробами» у цій сфері передбачалася і діяльність підприємств інших форм власності. Таким чином були створені законодавчі основи для конкуренції у цій сфері. Проте і зараз фінансування діяльності, пов'язаної з виготовленням технічних засобів реабілітації (ТЗР), як для державних (казенних) підприємств, так і для суб'єктів підприємницької діяльності приватної форми власності здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. По суті справи держава повністю опікується реабілітацією осіб з інвалідністю та забезпеченням їх ТЗР.

На сьогодні в Україні проживає 2,7 млн людей з інвалідністю [2], а з розгортанням у 2022 р. повномасштабної війни з Росією необхідність розвивати протезну галузь на основі нових технологій стає одним із важливих завдань державної соціальної політики. На жаль, дослідження державної політики щодо економічного розвитку протезно-ортопедичної галузі практично відсутні, тому їх актуальність буде лиш зростати з огляду на появу великої кількості травмованих людей внаслідок ракетних, гарматних та інших обстрілів, які потребуватимуть належного соціального захисту.

Соціальні гарантії щодо забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР передбачають їх безоплатне надання багатьом категоріям населення, зокрема учасникам бойових дій, а також мирному населенню, постраждалому під час ведення бойових дій на території України [3]. Не зважаючи на заходи держави щодо підвищення якості надання протезно-ортопедичних послуг, на даний час управління державними казенними підприємства здійснюється згідно радянської практики, тобто керівникам підприємств доводяться плани та показники, які мають бути виконані. У той же час підприємствам не надається достатня кількість ресурсів для свого розвитку і, перебуваючи на відносно конкурентному ринку, вони програють приватним підприємствам (табл.).

**Порівняння умов діяльності державних(казенних) і приватних підприємств
протезно-ортопедичної галузі в Україні**

№	Державне (казенне) підприємство	Приватне підприємство	Різниця
1	Зобов'язання забезпечити виробництво та поставку продукції відповідно до договорів	Відсутні зобов'язання про діяльність в межах договорів про забезпечення.	Обмеження діяльності казенного підприємства сумою фінансування
2	Розрахунок ціни на продукцію здійснюється з урахуванням фактичних витрат з дотриманням нормативу рентабельності	Фактичні ціни на вироби встановлюються ними на рівні граничних цін, визначених державою	Ціни приватних підприємствах значно вище цін державних підприємств
3	Наявний контракт з директором	Відсутній	Обмеження у прийнятті рішень умовами контракту
4	Зобов'язані перераховувати до бюджету 80% чистого прибутку	Прибуток в повному обсязі залишається на розвиток приватного підприємства,	Державні (казенні) підприємства втрачають значну частину своїх обігових коштів, відраховуючи до бюджету майже весь отриманий прибуток
5	Складають фінансовий план, який затверджується Міністерством соціальної політики	Фінансовий план не складається	Обмеження у діяльності, пов'язане з дотриманням запланованих показників
6	Здійснюють закупівлі через систему закупівель Prozorro.	Не здійснюються закупівлі через Prozorro.	У зв'язку з індивідуальними замовленнями державним підприємствам неможливо заздалегідь запланувати кількість та види таких комплектуючих на весь рік. Крім того, постійними є затримки з термінами отримання товару, пов'язаними з дотриманням умов процедур

Джерело: складено автором.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про реорганізацію казенних підприємств» від 19 лютого 2020 р. № 111. передбачена реорганізація казенних підприємств у комерційні з метою підвищити їх конкурентоспроможність в умовах ринку, на якому сьогодні працює близько 90 компаній. Однак фахівці розцінюють таке рішення, як перший крок до приватизації таких підприємств і фактично знищення соціального характеру реабілітації людей з інвалідністю. Практика приватизації багатьох підприємств свідчить, що ті з них, що були зорієнтовані на виробництво суспільних благ, не отримали стимулу для підвищення ефективності діяльності. Для ефективного розвитку необхідні новітні інноваційні технології, результативний менеджмент (планування, організація, координація, мотивація тощо), наявність ресурсів (інформаційні, кадрові, матеріально-технічні, фінансові) та інші чинники, які не з'являються автоматично в результаті лише приватизації.

Зважаючи на підписання Україною Конвенції про права людей з інвалідністю, відмітимо, що держави – члени несуть відповідальність за забезпечення особистої мобільності для максимально можливої незалежності осіб з інвалідністю. Отже, має бути сформована сучасна модель державного управління протезно-ортопедичною галуззю, що сприятиме виконанню завдань з реабілітації осіб з інвалідністю.

Список використаних джерел

1. Організаційно-правові та соціально-економічні засади функціонування системи громадського здоров'я в Україні: колективна монографія; за заг. ред. проф. Ждана В. М. та проф. Голованової І. А. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2021. 193 с.

2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnichnimi-ta-inshimi-zasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html> (дата звернення 24.11.2022).

3. Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні та інші засоби реабілітації, їх переліку: Постанова Кабінету Міністрів від 12.04.2022 № 454. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/zabezpechennya-tehnichnimi-ta-inshimi-zasobami-reabilitacii-specavtotransportom.html> (дата звернення 24.11.2022).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

БАГРІМ Ольга, к.держ.упр., доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

БАШТАННИК Віталій, д.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

БЄЛОВА Алла, аспірантка кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка», спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування».

БЛІК Володимир, аспірант першого року навчання спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», Національний університет «Львівська політехніка».

БОБРОВСЬКА Олена, д. держ. упр., професор, професор кафедри економіки та соціально-трудових відносин Університету митної справи та фінансів.

БОБРОННІКОВ Дмитро, аспірант кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

БОНДАРЕНКО Дмитро, аспірант кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

БОНДАРЕЦЬ Єлизавета, аспірантка кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

БОРИСЕНКО Юрій, к.держ.упр., директор, комунальний позашкільний навчальний заклад «Палац творчості дітей та юнацтва» Павлоградської міської ради.

БОРИСЕНКО Владислав, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, кафедра державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

БОРОДІН Євгеній, д.і.н., професор, директор ННІ державного управління, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».